

la contra | LAURA PORTAL

Maria Domènech i el seu certificat d'alliberament.

Certificado de Liberación Definitiva

Don **MANUEL SANZ JOPEZ** Director de la Prisión
CEBUIAR de BARCELONA
 y Presidente de la Junta de Régimen y Administración

Mes 53

FILIACION Y RESEÑA		CERTIFICO: Que en el día de hoy y pre-
Nombre	MARIA DOMENECH PERICH	visado la aprobación del Tribunal ordenador se
Nombre de la	Banyoles (Girona)	concede la libertad definitiva a Maria
Edad	26 años	Domenech Perich, cond 30 a. en
Peso		C.O. nº 21062, Juzg Mil. sobre
Ojos		Rebelión Militar.....
Cara		por haber extinguido su condena
Cabello		el día 3 de Diciembre de 1.960
Complexión		cuya relación se expresa al margen. Fue puesta e
Estado Civil	soltera	libertad condicional el día veintitres.....
Hijo de	Bertolome y Dolores	de Octubre..... mil novecientos
Domicilio	Barcelona	cincuenta y cuatro..... y desde
	c/ Banco nº 60.	entonces hasta la fecha se comportamiento ha si-
		do irreprochable, demostrando con ello que ha
		hecho merecedor de la libertad que se le con-
		cede.
		Y para que conste expido la presente
		en Barcelona a veintitres de.....
		Abril..... de mil novecientos
		sesenta y uno.....

SEÑAS PARTICULARES

Firma del liberado o responsable de la Prisión: *M. Manuel*
 Fulgor derecho

26/4/61

Una altra vida oblidada

Ser dona i ser antifranquista va ser un crim amb majúscules en la repressió de Franco

Maria Domènech Perich havia nascut a Banyoles i era una bona dona. Abans de l'esclat de la revolta feixista, havia estat filla de Maria, però després va ser regidora de l'Ajuntament de Banyoles i membre de la comissió de Cultura i Assistència Social. El seu currículum polític i social és prou extens. Va ser detinguda el desembre de 1939 i després de ser víctima de dos consells de guerra, l'un a Girona, i l'altre entre Barcelona i Sevilla, se la va condemnar a 30 anys de presó, el 1943. Sortosament, no hi va passar tant de temps. L'octubre de 1954 va aconseguir la llibertat provisional per bona conducta i a l'abril de 1961, va obtenir la llibertat definitiva. Va morir el 1997 a Banyoles. Aquesta seria una breu pinzellada

d'una altra vida truncada per la guerra i per la intolerància feixista. Maria havia comès un crim terrible, ser una lluitadora antifranquista. Però al règim de Franco encara li pesava més el fet de ser dona. Aquelles dones de la República sabien molt bé què volien. La memòria i la història ens recorda que moltes dones van ser milicianes i van lluitar a primera línia del front. Però sense tants heroismes, moltes altres dones van lluitar a la rereguarda. Moltes d'elles van ser oblidades i no només per la història escrita, sinó pels seus companys d'armes i de partit. El règim no permetia cap excepció. Les dones s'havien de quedar a casa cuidant el marit i la família o bé, com a màxim, podien ser mestres o telefonistes, entre algunes altres poquíssimes feinetes mal pagades. La Maria era sas-

trassa, però el seu ofici va quedar força al marge per la gran efervescència política i social. La seva detenció va tenir lloc quan portava cartes de França a Barcelona, en un intent de reconstituir el PSUC. Però això també ha estat oblidat. Es veu que la història només la fan els homes...

Ara, 70 anys després d'aquell fatídic Alzamiento Nacional, n'hi ha que sí que volen fer justícia i recuperar de l'oblit aquestes lluitadores. Amb aquest objectiu, l'Associació de Familiars de Representats pel Franquisme està començant una tasca de recuperació i de divulgació de l'heroisme d'aquestes dones. Ahir mateix, a Santa Coloma de Farners, feien entrega de consells de guerra a represaliats de la Selva i a la tardor, la Maria serà homenatjada a Banyoles.